

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

2023 ZÁŘÍ

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Can e-books foster child language? : meta-analysis on the effectiveness of e-book interventions in early childhood education and care / [Mohou e-knihy posílit dětský jazyk? : metaanalýza účinnosti e-knih ve vzdělávání a péči v raném dětství] / Franziska Egert, Anne-Kristin Cordes, Fabienne Hartig -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 37 (November), s. 1-14.

Článek poskytuje analýzu 17 studií, jež se zabývaly vlivem e-knih na rozvoj jazykových znalostí u předškolních dětí. Výsledky byly porovnávány s tištěnými knihami a s běžnou péčí o děti. Vzhledem k tomu, že vhodně navržené digitální knihy prokázaly schopnost zlepšit výuku jazyka, doporučuje jejich kombinaci ve výuce s knihami tištěnými.

elektronická kniha ; dětská kniha ; jazyková dovednost ; jazykové vzdělávání ; výuka ; učení ; předškolní dítě ; předškolní věk ; didaktická učební pomůcka ; výzkum ; metoda výzkumu ; analýza vědecké literatury ; výsledek výzkumu ; péče o dítě ; efektivnost vzdělávání ; vývoj řeči ; komparace

<http://katalog.npmk.cz/documents/529288>

2.

The development of students critical thinking abilities and dispositions through the concept mapping learning method : a meta-analysis / [Rozvoj schopností a dispozic kritického myšlení studentů prostřednictvím metody učení pojmového mapování : metaanalýza] / Andrea Barta, Liviu Andrei Fodor, Borbala Tamas, Istvan Szamoskozi -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 37 (November), s. 1-17.

Článek zkoumá účinnost metody pojmového mapování ve srovnání s tradiční výukou na zlepšení schopnosti kritického myšlení u žáků a studentů. K analýze používá celkem 21 studií a na jejich základě identifikuje různé složky kritického myšlení (indukci, dedukci, analyticitu atd.). Přichází s výsledky ve prospěch pojmového mapování, nicméně navrhuje provedení dalších studií, jež by lépe vykazovaly statistická data.

mentální mapa ; styl výuky ; systém výchovy a vzdělávání ; vzdělávání ; výuka ; učení ; žák ; student ; výzkum ; metoda výzkumu ; analýza vědecké literatury ; výsledek výzkumu ; didaktická učební pomůcka ; efektivnost vzdělávání ; vyučovací metoda ; studijní metoda ; statistická data ;

kritičnost ; kritické myšlení

<http://katalog.npmk.cz/documents/529311>

3.

Didaktické reflektívne protokoly : kvalitatívna analýza ich priebehu = Didactic reflective protocols : qualitative analysis of their progress / Martin Brestovanský -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 32, č. 2 (2023), s. 28-46.

Autor v článku vysvětluje pojem protokolů pro didaktickou reflexi problémů vyučovací praxe, kterou provádí učitelé v rámci profesně učících se komunit a jejímž cílem má být přehodnocení vyučovacích technik. Snaží se postihnout společnou charakteristiku protokolů (například, že poskytují pevně danou sérii kroků, určují role účastníků atd.), jejich průběh a vliv na zúčastněné osoby. Článek je doplněn příklady z praxe.

odborný rozvoj zaměstnanců ; školství ; systém výchovy a vzdělávání ; učitel ; praxe ; mentoring ; profesní poradenství ; komunitní vzdělávání ; didaktika ; vzdělávání učitelů ; profesní dráha ; spolupráce ; učení ve skupině ; kvalitativní analýza ; výzkum ; metoda výzkumu ; výsledek výzkumu ; metodika ; Slovensko ; profesní učení ; protokol

<http://katalog.npmk.cz/documents/529460>

4.

Do students learn what they teach when generating teaching materials for others? : a meta-analysis through the lens of learning by teaching / [Učí se studenti při vytváření výukových materiálů pro ostatní to, co vyučují? : metaanalýza optikou učení vyučováním] / Jesús Ribosa, David Duran -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 37 (November), s. 1-16.

Text se věnuje analýze celkem 23 článků, jež sledovaly fenomén "učení se učením" u žáků a studentů. Výsledky studie ukazují rozdíly ve prospěch tvorby výukových materiálů ve srovnání s běžným učením. Studie se zaměřuje rovněž na rozdíly mezi různými typy materiálů (audiovizuálními či obrazovými). V závěru diskutuje omezení a důsledky pro praxi, vzdělávací politiku a budoucí výzkum.

výchovně-vzdělávací praxe ; školská politika ; systém výchovy a vzdělávání ; vzdělávání ; výuka ; učení ; žák ; student ; výzkum ; metoda výzkumu ; analýza vědecké literatury ; výsledek výzkumu ; didaktická učební pomůcka ; efektivnost vzdělávání ; vyučovací metoda ; studijní metoda ; audiovizuální pomůcka

<http://katalog.npmk.cz/documents/529309>

5.

The effect of school tracking on student achievement and inequality: a meta-analysis / [Jaký vliv má rozřazování žáků na jejich výsledky a nerovnost ve vzdělávání : metaanalýza] / Éder Terrin, Moris Triventi -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 93, č. 2 (April) (2023), s. 236-274.

Analýza z období 2000-2021 sledovala, jaký vliv má rozřazování žáků (ve věku od 10 do 17 let), podle jejich učebních výsledků, do předmětů, tříd a škol. Zkoumala, jak tato činnost působí na vzdělávací systém škol. Podle výsledku studie účinnost není statisticky významná, ale má vliv na sociální nerovnost žáků. Studie je přínosná nejenom pro akademickou sféru, ale může mít vliv i na úpravu vzdělávací politiky.

střední školství ; výsledek výzkumu ; hodnocení žáka ; úroveň vědomostí ; efektivnost vzdělávání ; úspěch ; sociální nerovnost ; systém výchovy a vzdělávání ; Spojené státy americké ; metaanalýza ; věk 10-17 ; 2000-2021

<http://katalog.npmk.cz/documents/529250>

6.

Enhancing teacher-student relationship quality : a narrative review of school-based interventions / [Zlepšování kvality vztahu mezi učitelem a studentem : narativní přehled školských metod] / Daniel V. Poling, Christopher L. Van Loan, Justin D. Garwood, Shuai Zhang, David Riddle -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 37 (November), s. 1-23.

Kvalitní vztah mezi učitelem a žákem vede k lepším studijním výsledkům, snížení problémového chování a k lepšímu sociálnímu postavení mezi vrstevníky. Článek poskytuje syntézu 24 studií, jež byly zaměřeny na hodnocení vztahu učitel-žák, přičemž odhaluje 4 hodnotící kritéria: zvýšení blízkosti, snižování konfliktů, podporu sociálně-emocionálního učení a zdůraznění vztahem řízeného vedení třídy. Poznatky a limity dosavadních výzkumů shrnuje v závěru.

vztah učitel-žák ; konflikt ; vzdělávání ; hodnocení ; výuka ; učení ; hodnocení žáka ; hodnotící kritérium ; výzkum ; metoda výzkumu ; syntéza ; třída ; výsledek výzkumu

<http://katalog.npmk.cz/documents/529287>

7.

Evolúcia vzdelávacej suverenity v globalizačných politikách = The evolution of educational sovereignty in globalization policies / Branislav Pupala, Jordan Iossifov -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 32, č. 3 (2023), s. 3-8.

Autoři se v článku zabývají otázkou vlivu Evropské unie na suverenitu členských států v oblasti vzdělávání. Přenos jejího vnějšího vlivu (jenž zahrnuje například vytváření projektů, jako je Evropský vzdělávací prostor, nebo plány obnovy a odolnosti) do lokálních podmínek jednotlivých zemí považují za klíčový projev procesu globalizace. Hodnotí jeho přínosy i rizika.

globalizace ; školství ; systém výchovy a vzdělávání ; školská politika ; praxe ; projekt ; kurikulum ; vzdělávání ; působení ; Evropská unie ; Evropská unie ; suverenita

<http://katalog.npmk.cz/documents/529513>

8.

Fifty years of parental involvement and achievement research : a second-order meta-analysis / [Padesát let výzkumu rodičovského zapojení a studijních úspěchů : metaanalýza druhého řádu] / Sungwon Kim -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 37 (November), s. 1-15.

Článek poskytuje syntézu celkem 23 metaanalýz a 177 studií proběhlých za posledních 50 let, jež se věnovaly vztahu mezi zapojením rodičů do vzdělávání a školními výsledky jejich dětí, žáků ve věku od 5 do 18 let. Článek na základě výsledků navrhuje provedení dalších studií, jež by se zaměřily na detailnější prozkoumání interakcí mezi etnickými skupinami, a vytvoření nové vzdělávací politiky. V závěru zmiňuje i omezení při syntéze předešlých studií (problémy se zahrnutím nepublikovaných textů atd.).

rodičovská účast ; školská politika ; systém výchovy a vzdělávání ; vzdělávání ; výuka ; učení ; základní škola ; střední škola ; výzkum ; metoda výzkumu ; syntéza ; výsledek výzkumu ; domácí úkol ; efektivnost vzdělávání ; hodnocení žáka

<http://katalog.npmk.cz/documents/529307>

9.

The impact of summer programs on student mathematics achievement : a meta-analysis / [Vliv letních programů na výsledky žáků v matematice : metaanalýza] / Kathleen Lynch, Lily An, Zid Mancenido -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 93, č. 2 (April) (2023), s. 275-315.

Autoři prezentují závěry z 37 experimentální a kvaziexperimentální studie. Ta srovnává, jaký vliv má účast dětí (ve věku 3 až 19 let) na letních kurzech matematiky na jejich pozdější výsledky. Výzkum porovnává i vliv sociálního zázemí na matematické znalosti. Od 9 let většina dětí z nízkopříjmových rodin ve Spojených státech začínají mít problém s pochopením učiva. Rodiče zmiňují benefity letního programu: zlepšení v matematice, socializace, fyzické aktivity a hlídání dětí.

prázdninový kurz ; matematika ; srovnávací analýza ; základní škola ; sociálně znevýhodněný ; socializace ; péče o dítě ; Spojené státy americké ; metaanalýza ; věk 3-19

<http://katalog.npmk.cz/documents/529251>

10.

Preservice teachers' knowledge and attitudes toward bullying : a systematic review / [Znalosti a postoje budoucích učitelů k šikaně: systematický přehled] / Molly Dawes, Colleen Gariton, Angela Starrett, Greysi Irdam, Matthew J. Irvin -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 93, č. 2 (April) (2023), s. 195-235.

Výzkum zkoumal postoje, znalosti, vztah k odpovědnosti a sebedůvěru budoucích učitelů při setkání se šikanou ve školách. Prokázalo se, že studenti pedagogiky umí rozpoznat základní znaky šikany, zároveň ji částečně berou jako běžnou součást dospívání. Rozliší různé druhy šikany, za nejzávažnější považovali šikanu fyzickou. Vnímají, že řešit šikanu v kolektivu žáků by měli učitelé. Převládá u nich ale názor, že sami k tomu nemají dostatečné znalosti. Do přehledu bylo zahrnuto 42 studií.

šikanování ; třída ; pedagogické povolání ; vztahy mezi vrstevníky ; pedagogická praxe ; společenské vztahy ; vzdělávání učitelů ; pedagogická fakulta

<http://katalog.npmk.cz/documents/529241>

11.

Profesijné štandardy a štandardy odborných činností : klúčové východiská k tvorbe atestačného portfólia odborných zamestnancov a školských špeciálnych pedagógov = Professional standards and standards of professional activities : key starting points for creating an attestation portfolio of professional employees and school special educators / Róbert Sabo -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odborno-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 32, č. 3 (2023), s. 34-44.

Autor článku se zaměřuje na východiska tvorby atestačního portfolio a zmiňuje několik podnětů k dokladům, jež prokazují tvůrčí činnost odborných zaměstnanců a speciálních pedagogů. Pozornost přitom také věnuje systému profesního rozvoje, sebepoznávání a sebediagnostickým metodám (například komunikační styl, osobní preference) a přístupu k práci s člověkem (dětským nebo dospělým klientem).

atestace ; portfolio ; systém výchovy a vzdělávání ; tvůrčí činnosti ; odborný rozvoj zaměstnanců ; zaměstnanec ; sebepozorování ; vzdělávání ; metodika ; speciální pedagog ; školství ; pedagogika ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/529538>

12.

A systematic review of the role of learning analytics in enhancing feedback practices in higher education / [Systematický přehled role analytiky učení ve zlepšování zpětné vazby ve vysokoškolském vzdělávání] / Seyyed Kazem Banihashem, Omid Noroozi, Stan van Ginkel, Leah P. Macfadyen, Harm J.A. Biemans -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Educational research review -- ISSN 1747-938X -- Roč. 17, č. 37 (November), s. 1-21.

Článek nabízí systematický přehled literatury, jež mapuje současný stav implementace analytiky učení v online vysokoškolském vzdělávacím prostředí. Podle článku přichází obor analytika učení s novými příležitostmi, jak obohatit postupy zpětné vazby pro pedagogy a studenty. Článek si klade za cíl vytvořit rámec, jenž by umožnil návrhy a praxi budoucích postupů zpětné vazby, založené na analytice učení.

hybridní výuka ; vysokoškolské studium ; elektronický učební materiál ; informační technologie ; motivace výkonu ; učení ; zpětná vazba ; student ; statistická data ; výzkum ; metoda výzkumu ; analýza vědecké literatury ; výsledek výzkumu ; pedagog ; efektivnost vzdělávání ; kvalita vzdělání ; virtuální učební prostředí ; analytika učení

<http://katalog.npmk.cz/documents/529331>

13.

Štátny výchovný program : novinka v činnosti vychovávateľa = State educational program : a novelty in the activity of an educator / Jana Verešová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odbornó-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 32, č. 3 (2023), s. 24-33.

Autorka predstavuje nově vytvořený dokument Státní výchovný program, jehož cílem má být propojení postupů a metod ve výchově s moderními trendy a společenskými požadavky. Tematické oblasti dokumentu představují například digitalizaci, informatizaci, inkluzi nebo individualizaci. Pozornost je přitom zaměřena především na úlohu školních klubů, internátu či center volného času.

výchovný program ; školství ; systém výchovy a vzdělávání ; centrum volného času ; internát ; inkluzivní vzdělávání ; klub mládeže ; vzdělávání ; digitalizace ; učitel ; informatická výchova ; pedagogika ; inovace ve vzdělávání ; postup ; metodika ; individualizace ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/529537>

14.

Übergänge in pädagogischen Kontexten : eine Reflexion der erziehungswissenschaftlichen Übergangsforschung / [Přechody ve výchovně-vzdělávacích kontextech : reflexe výzkumu přechodů v pedagogických vědách] / Fabian Kessl -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Zeitschrift für Pädagogik -- ISSN 0044-3247 -- Roč. [68], č. 68. Beiheft (2022), s. 49-65.

Vysvětlen je pojem "přechod" v kontextu pedagogických věd a pozornost je věnována i dosavadním diskusím k jeho obsahu. Předložen je návrh k systematizaci, jež by měla proběhlé diskuse utřídit a rozlišit je podle kulturně-institucionálních, vývojových a biograficko-subjektivních faktorů. Výzkumné pedagogické studie na téma "přechod" ukazují na vysokou kvantitu poznatků, jež však nejsou dostatečně zpracovány z hlediska teorie institucionalizace.

pedagogické vědy ; pojem ; přeměna ; výchova a vzdělávání ; diskuse ; znalost ; teorie ; pedagogický výzkum ; výsledek výzkumu

<http://katalog.npmk.cz/documents/529624>

15.

Uplatnenie neuropedagogických poznatkov na hodinách anglického jazyka = Application of neuropedagogical knowledge in English language lessons / Anna Pávová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odbornó-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 32, č. 3 (2023), s. 45-55.

Článek prezentuje výsledky dotazníkového šetření, jež bylo zaměřeno na zjišťování názorů žáků na hodiny angličtiny, probíhajícími v souladu s poznatky o aktivitě mozku během procesu učení. Do výzkumu byli zapojeni celkem tři učitelé anglického jazyka (AJ) a 50 žáků. Článek přichází se zjištěním, že vyučování AJ na základě poznatků neurovědy může vést ke zlepšení pedagogiky či vzdělávání - dokazují to například i vysoké hodnoty v oblasti motivace.

věda ; efektivnost vzdělávání ; systém výchovy a vzdělávání ; učitel ; žák ; pedagogika ; výzkum ; vzdělávání ; metoda výzkumu ; výsledek výzkumu ; dotazník ; motivace učení ; cizí jazyk ; angličtina ; výuka ; poznávací schopnost ; Slovensko ; neurověda

<http://katalog.npmk.cz/documents/529579>